

Varför ska man använda ett CMS?

Vilka är fördelarna och är det alltid bra?

Kattis Lodén
2010-04-23

Innehåll

Inledning.....	3
Fakta	4
Innehåll.....	4
Texthantering	4
Granskning och versionshantering.....	4
Användarroller.....	4
Utseendet och grafiken	5
Behov och krav	5
Funktionalitet	5
Vad krävs	5
Säkerhet.....	5
Diskussion.....	6
Behöver jag ett CMS?	6
Fördelar och nackdelar.....	6
Gränssnittet.....	7
Slutsats	7
Referenser	8

Inledning

En del av min tjänstekedja var att titta på hur man använde sig av Wordpress som ett CMS (Content management system) . Anledningen till att jag valde det område var att jag länge intresserat mig för Wordpress som bloggverktyg och nu ville utvidga det intresset. Effekten blev inte riktigt som väntad jag fick upp ögonen för något nytt men det var CMS jag fastade för och inte just Wordpress utan själva tekniken. Att beskriva exakt hur ett CMS fungerar och vilka resurser det har är svårt eftersom det sträcker över ett så stort spann. Enligt Delgado(2007, s1) så är allt från wikis till portaler och bloggar att klassa som CMS. Därför kommer jag under fakta delen att ta upp en del av de resurser som ett bra CMS bör innehålla och under diskussion tar jag upp fördelar och nackdelar med att använda ett CMS.

Som webbdesigner/webbprogrammerare kommer jag i framtiden att stöta på kunder som vill ha hjälp att skapa själva grundsidan men de vill själva kunna uppdatera, lägga till och förnya materialet på sin sida utan att behöva ta hjälp av andra eller själva lära sig kodning och det är där CMS kommer in. Ett större företag kanske har möjligheten att anställa en person med kunskaper för att sköta och uppdatera hemsidan men för mindre enskilda företag är det en omöjlighet.

Min frågeställning lyder: Är det bara fördelar med att använda sig av ett CMS?

Kattis Lodén

Fakta

Ett Content Management System, CMS, är en programvara som installeras på en webbserver eller en webbapplikation som driver webbsidan och gör den enklare för användaren/användarna att administrera ensam eller i grupp. Idag drivs de flesta sidor av någon form av CMS (Lemay & Colburn 2006 s.650).

Innehåll

Texthantering

De allra flesta CMS innehåller en funktion som gör det enkelt för användaren att skriva texter eller redigera en redan färdig text. Detta görs i det som kallas en WYSIWYG-editor. Den liknar en ordbehandlare och tillåter användaren att formatera texten på många olika sätt utan att användaren behöver veta vilka koder som används för att åstadkomma detta. Programvaran sköter om förvandlingen från WYSIWYG-editorn till ren kod. Du kan dock välja att skriva i kod-läge också vilket kan vara en fördel för de användare som har kunskapen eftersom man då har full kontroll över koden.

Det finns CMS som kan hantera en konvertering från Word-dokument till HTML-kod. White (2006, s.1) påpekar att det är värt att kontrollera hur bra konverteringen sker eftersom ett Word-dokument innehåller mycket formatering i sig själv och en konvertering är inte helt självklar eftersom det inte finns motsvarande HTML-taggar. Speciellt viktigt är detta om Word-dokumentet innehåller tabeller.

Granskning och versionshantering

I ett CMS kan en användare skriva en text och sedan spara den som ett utkast och låta andra användare granska texten innan den publiceras på webbplatsen. En del CMS sköter detta automatiskt, du kan ställa in vilka som ska vara med och arbeta med en viss text och då skickas ett e-mejl till dem med en hyperlänk direkt till den aktuella texten (White 2006, s. 1).

Varje gång en del av innehållet ändras, det kan vara både små och stora ändringar, så sparas innehållet om med ett nytt versionsnummer. Det gör att man alltid kan återställa till en tidigare version och att man kan gå in och kontrollera vilka ändringar som gjorts och när. Många CMS har en spärr som gör att endast en person kan redigera innehållet åt gången, är person A inne och redigerar en text så får person B vänta till person A är klar och har sparat sina ändringar.

Användarroller

För att kunna hantera vilka rättigheter en användare har så finns flera olika användarroller. Dessa kallas olika beroende på vilken CMS-programvara du valt att använda dig av. Men i snabba drag kan man säga att en användare, oftast kallas administratör, har tillgång till hela systemet och kan göra de

ändringar den vill. En användare som enbart ska skriva texter ger man en användarroll som tillåter detta men som inte låter användaren att ändra inställningar. Det finns användarroller i flera olika steg och i många fall kan man själv välja vilka tjänster/inställningar en viss användare ska ha tillgång till.

Utseendet och grafiken

De flesta CMS har redan vid installationen ett flertal olika teman som du kan använda för webbsidan och det finns fler att ladda hem både gratisvarianter och sådana som kostar en del. I de allra flesta fallen vill man ha en unik sida som sticker ut och därför bygger man upp ett eget tema för webbplatsen men för vissa projekt kan ett tema vara en tidsbesparande lösning.

Behov och krav

Funktionalitet

Innan man väljer CMS så är det bra att tänka igenom vilka funktioner och krav man har. Vad ska finnas med på webbplatsen? Bildspel, formulär, möjlighet att skicka filer, omröstningar, forum, blogg, nyheter etc. Man bör även tänka på vad man vill att användarna ska kunna göra när de är inloggade, ska de kunna chatta, skicka privata meddelanden, versionshantering mm . Olika CMS har olika inriktningar och det är bra att göra en kravspecifikation innan man tar det slutgiltiga beslutet. Delgado (2007, sid 2) använde sidan <http://opensourcecms.com> för att jämföra olika CMS och dess funktionalitet.

Vad krävs

Eftersom ett CMS är en programvara som ska installeras på en server så måste man titta vad man har tillgång till för server och vilka programmeringsspråk den klarar av. Enligt Delegado(2007, sid 2) så använder de flesta CMS sig av PHP men det finns de som använder bland annat JavaScript, XHTML, Python eller Ruby on Rails. Även databasen och vilken programversion som används är viktigt att kontrollera för att säkerställa att programvaran går att installera.

Säkerhet

Ett CMS som ligger på en server och kan nås bara du har en internetuppkoppling är också sårbart eftersom alla har tillgång till det. Man måste därför kontrollera att CMS:et uppfyller säkerhetskrav och att det inte finns kända säkerhetshål som kan hota systemet. Det är också viktigt att man uppdaterar sitt system så fort det kommer ut säkerhetsuppdateringar. Att ha kvar en gammal programvara gör att man riskerar säkerheten för hela sidan. Använder man tillägg (plugins / extensions) så är det viktigt att även de är uppdaterade med den senaste versionen.

Diskussion

Behöver jag ett CMS?

För att kontrollera om en sida behöver drivas med hjälp av ett CMS kan man ställa sig följande frågor, är svaret på någon av dem ja så bör sidan drivas med ett lämpligt CMS (Enge et al. 2010 s. 263).

- Behöver sidan uppdateras oftare än 10 gånger i månaden?
- Planerar du att driva en blogg på sidan?
- Kommer okunniga personer att uppdatera eller redigera sidan?
- Finns kravet att sidan ska kunna skötas om från vilken dator som helst utan att ett program laddas ner?

Fördelar och nackdelar

Jag har svårt att se någon anledning till att inte använda ett CMS för sin webbsida förutom om sidan enbart består av en enda statisk sida med information. Men har man en sida med flera undersidor och innehåll som ibland kan behöva ändras så är ett CMS att föredra.

En nackdel som jag ser är att många av WYSIWYG-editorerna kan generera en del skräpkod, jag tycker att validering av webbsidor är en absolut nödvändighet och skräpkoden kan göra att sidan inte validerar som den ska. Dock så bör inte de felen orsaka några större skador och den ansvarige för sidan kan lätt gå in och redigera dessa.

Tänker man ur säkerhetssynpunkt så är det en nackdel om ingen av användarna av systemet har kunskapen eller modet att uppdatera när nya versioner av programvaran kommer ut. Vissa system är relativt enkla att uppdatera medan andra kräver en hel del kunskap och det är något man måste ha med i tankarna när man väljer CMS. Det är ett absolut måste att systemet uppdateras, framförallt när det handlar om säkerhetsuppdateringar.

En av de största fördelarna är att det är så pass enkelt att ändra innehållet på sidorna. När du upptäcker ett fel på en statisk sida så måste du leta upp originalfilen som förmodligen finns på två ställen, i en mapp på din dator och på din server. Du får gå in och redigera filen och sedan ladda upp den på din server. Det kräver att du sitter vid din dator alternativt en dator med ftp-program och att du har alla uppgifter för inloggning i huvudet. Med ett CMS så kan ta vilken dator med internetanslutning som helst och surfa till inloggningssidan, logga in och göra ändringen, spara och sen är det klart. Skillnaden i tid du lagt ner är stor och friheten att kunna göra det nästan varifrån som helst är stora fördelar. Men att man kan nå sin sida från i princip var som helst gör också säkerheten hos systemet svagare och det är en viktig del att ha i åtanke.

Till fördelarna hör också att man kan kontrollera vilka befogenheter olika användare har. Då kan man enkelt kontrollera att ingen ovan användare råkar ställa till det utan att de egentligen visste vad de gjorde. Användarna får helt enkelt bara tillgång till de delar som de förstår sig på och kan hantera.

Gränssnittet

Beroende på vilken programvara man väljer att jobba med så ser gränssnittet väldigt olika ut och det är svårt att säga något om det, jag har heller inte haft tiden att kontrollera så många.

Innan man beslutar sig för vilken programvara man tänker använda sig av så är det ändå viktigt att man kontrollerar hur användargränssnittet ser ut och hur lättarbetat det är. Försök att se på gränssnittet med en nybörjares ögon, förstår de hur de ska klicka? Är det lätt att nå de delar de behöver komma åt eller krävs det åtskilliga klick? Låt gärna de personer som är tänkta att arbeta med systemet vara med och kolla, det är de som behöver känna sig trygga med sitt arbetsredskap.

Slutsats

Både för den erfarne och oerfarne användaren så tycker jag att fördelarna med att använda sig av ett CMS är så pass stora att det inte finns någon anledning till att inte använda ett. Är du en ovan användare har du inga andra val än att antingen sätta dig in i koder och tekniken eller så använder du ett CMS för din sida (eller anlitar någon). Den erfarne användaren kan med hjälp av sin kunskap förhindra nackdelarna och därmed få ut den fulla potentialen av ett CMS. Även om du kan koda så är det enklare att bara logga in och göra ändringen utan att behöva använda ftp-program och liknande. Framförallt så sparar det tid även om du som webbprogrammerare/webbdesigner får ägna extra tid åt att sätta dig in i hur det CMS som valts fungerar så är det något som betalar sig i längden tack vare nöjda kunder och den tid du sparar när du väl lärt dig systemet.

Referenser

Delgado, Daniel B (2007). *Inspiring Teamwork & Communication with a Content Management System*. Proceedings of the 35th annual ACM SIGUCCS conference on User services. 2007. Orlando, Florida. Tillgänglig:

<<http://portal.acm.org.ezproxy.server.hv.se/citation.cfm?id=1294046.1294060&coll=GUIDE&dl=ACM&CFID=80190595&CFTOKEN=35810591>> [2010-03-22]

Enge, Eric et al. (2010). *The Art of SEO Mastering Search Engine Optimization*. [Elektronisk]. Sebastopol, CA: O'Reilly Media Inc. Tillgänglig:

<<http://books.google.se/books?id=4VvOLL4KlesC&printsec=frontcover&dq=the+art+of+seo&ei=yEyiS5OkI6KeygSc98nTCw&cd=1#v=onepage&q=&f=false>> Google Books. [2010-03-18]

Lemay, Laura & Colburn Rafe (2006). *Sams Teach Yourself Web Publishing with HTML and CSS in One Hour a Day*. [Elektronisk]. Indianapolis, IN: Sams Publishing. Tillgänglig:

<<http://books.google.se/books?id=QezAdXyb6UYC&printsec=frontcover&dq=Sams+Teach+Yourself+Web+Publishing+with+HTML+and+CSS+in+One+Hour+a+Day&ei=-EyiS8XRC5PyzATvgYn5Bw&cd=1#v=onepage&q=&f=false>> Google Books. [2010-03-18]

McCreesh, John (2006-04-20). *From Weblog to CMS with Wordpress*. [Elektronisk]. O'Reilly ONLamp.com. Tillgänglig: < <http://onlamp.com/pub/a/onlamp/2006/04/20/from-weblog-to-cms.html> > [2010-03-18]

White, Martin (2006). *Selecting and Implementing Content Management Software for Intranets och Web Sites*. Based on his presentation at the 37th Annual BIALL Conference. June 2006. Brighton.

Tillgänglig: < <http://journals.cambridge.org/action/displayAbstract?fromPage=online&aid=472423#>> [2010-03-22]